

ARTİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
TƏHSİL İNSTİTUTU

Məktəbəqədər təhsildə **tərbiyəçi-
müəllim** vəzifəsi üzrə müəllimlərin işə
qəbulu
müsabiqəsinin qiymətləndirmə çərçivəsi

www.arti.edu.az

Mündəricat

Məktəbəqədər təhsil..... 3

Mənbələr..... 6

Məzmun və metodika	40
Pedaqoji və psixoloji yanaşmalar	20

Nö	Bölmələr	Mövzular
1.	Məzmun və metodika	<ul style="list-style-type: none"> Məktəbəqədər təhsilin məqsəd və vəzifələri İnkişaf sahələri (fiziki inkişaf, sağlamlıq və təhlükəsizlik, idraki, estetik və yaradıcı, sosial-emosional inkişaf) İnklüziv təhsil Təlim yanaşması (uşaqyönlü yanaşma) Təlimin təşkilinə verilən tələblər və prinsiplər Təlimin təşkilində istifadə olunan iş formaları və üsullar (oyunlar - hərəkətli, rollu-süjetli, didaktik oyunlar və s.) əqli hücum, nağıletmə, şaxələndirmə, suallar, tap-tapmaca, söz assosiasiyası və s.) Təlim prosesində öyrədici, inkişafetdirici, dəstəkləyici mühitin təşkilinə verilən tələblər (fiziki, sosial, zaman (keçici) komponenti) Sensor bacarıqlarının inkişafı məşğələsinin təşkili metodikası Fiziki mədəniyyət məşğələsinin təşkili metodikası Ətraf aləmlə tanışlıq və nitq məşğələsinin təşkili metodikası Bədii təfəkkürün inkişafı məşğələsinin təşkili metodikası Məntiqi və riyazi təfəkkürün inkişafı məşğələsinin təşkili metodikası Təsviri fəaliyyət məşğələsinin təşkili metodikası Savad təlimi məşğələsinin təşkili metodikası Oyunun növləri və məşğələlərdə tətbiqi Tədbirlərin və ekskursiyaların təşkilinə verilən tələblər Uşaq inkişafının dəyərləndirilməsi növ və metodları Planlaşdırma (illik və cari planlaşdırmanın tərtib edilməsi prinsipləri) Valideynlərlə iş forması

<p>2.</p>	<p>Pedaqoji və psixoloji yanaşmalar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Qrupun idarəedilməsi: <ul style="list-style-type: none"> • müəllimin ünsiyyət və əməkdaşlıq bacarıqları (müəllim - uşaq, müəllim - valideyn münasibətləri) • məşğələnin idarə edilməsi mexanizmləri (gözlənti, prosedur, qaydalar, konfliktlərin həll edilməsi və s.) • Tərbiyəçi-müəllimin peşə bacarıqları • Uşaq şəxsiyyətinin formalaşması (ünsiyyət tələbatı, emosional və idraki inkişaf) • Uşaqlarda yaşına görə təfəkkürün inkişaf xüsusiyyətləri (əyani-əməli, əyani-obrazlı, sözlü-məntiqi) • J.Piaje. “Zehni inkişafın mərhələləri” • L.Vıqotski. “Ali psixi funksiyanın mədəni-tarixi inkişafı” (“Sosial-mədəni”) nəzəriyyəsi (psixi inkişaf qanunauyğunluqları, psixi inkişaf və fəaliyyət, “Yaxın inkişaf zonası” anlayışı və s.) • Uşaqların məktəb təliminə psixoloji hazırlığı • Beynəlxalq təcrübədə aktual olan məktəbəqədər təlim metodları (Montessori təlimi, Reggio Emilio təlimi və s.)
-----------	--	---

Mənbələr

1. Ailələrlə işin həyata keçirilməsi (Ş.Əliyeva, X.Həmidova, S.Mustafayeva, 2020)
https://www.kvalifikasiya.az/modullar/Ailelerle_ishin_heyata_kechirilmesi.pdf
2. Ətraf aləm və təbiətlə tanışlıq metodikası-2 (Tərtibatçı: S. Mütəllibova 2020)
3. Gündəlik xidmətlərin həyata keçirilməsi (Ş.Əliyeva, X.Həmidova, S.Mustafayeva, 2020)
https://www.kvalifikasiya.az/modullar/Gundelik_Xidmetlerin_Heyata_Kechirilmesi.pdf
4. Məktəbəqədər təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu (2017)
<https://e-qanun.az/framework/35791>
5. Məktəbəqədər təhsil kurikulumu (2022)
https://edu.gov.az/uploads/emreelave/2022/mektebeqeder_tehsil_proqrami-kurikulum.pdf
6. Məktəbəhazırlıq qruplarında işin təşkili metodikası (2017)
<http://www.tipii.edu.az/noduploads/document/maktabahazirliq-gruplarinda-isin-taskili-metodikasi-istirakci-vasaiti.pdf>
7. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların nitq inkişafının metodikası (Y.Kərimov, 1997)
8. Məktəbəqədər təhsil: Təربiyəçi-müəllimlər və metodistlər üçün stolüstü kitab (L.Cəfərova, 2019)
9. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşması metodikası (S.Hacıyeva)
10. Təsviri sənət və onun tədrisi metodikası (Mehriban Əkbərova, 2012)
11. Təlim-təربiyə və inkişaf prosesinin həyata keçirilməsi (Ş.Əliyeva, X.Həmidova, S.Mustafayeva, 2020)
https://www.kvalifikasiya.az/modullar/Telim-Terbiye_Ve_inkishaf_Prosesinin_Heyata_Kechirilmesi.pdf
12. Uşaqyönümlü, demokratik məktəbəqədər təhsil (2021)
https://drive.google.com/file/d/1_oE-CjMP-2u5N4i9lozTXbyhquPATGQE/view
13. Uşaq psixologiyası (L.Əmrəhli, N.Rzayeva)
14. Məktəbəqədər təhsil üzrə işə qəbul müsabiqəsinə hazırlaşanlara dəstək məqsədi ilə ARTİ-nin rəsmi saytının “Faydalı materiallar” bölməsində yerləşdirilmiş mövzular
<https://bit.ly/3zUwROP>
15. Məktəbəqədər təhsil modelləri
<https://bit.ly/3zUwROP>
16. Reccio Emiliya təlimi haqqında
<https://bit.ly/3zUwROP>
17. _Ali psixi funksiyaların tarixi-mədəni inkişaf nəzəriyyəsi
<https://bit.ly/3zUwROP>
18. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda təsviri fəaliyyət işinin qurulması metodikası
<https://bit.ly/3zUwROP>

